

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri
Theologi, Jnstitvtiones Morales**

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

3. De assidua præsentia quæ Beneficarii in suis Ecclesiis commorari, & vt
dici solet, residere debent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

re eam soluere, nam ad duo praestanda, promissione, aut praecepto compellitur: ad soluendum scilicet, intra Calendas Ianuarias; & his elapsis, ad soluendum, cum commode poterit. Sic etiam Parochus, vel Canonicus intra duos menses a possessione beneficii obtenta computandos, debet fidem publice profiteri. Si id igitur non praestiterit, praealte postea debebit, cum commode poterit.

Sexto queritur, An Beneficiarius dictam professionem fidei per procuratorem facere queat, quando per seipsum non potest? Respondeo, posse, nam l. 1. ff. de procuratoriis, cap. Qui per alium, & cap. Potest quis, de probend. in 6. Qui iubetur per seipsum efficeri, id potest facere per procuratorem, nisi lex, vel Canon aliter constituit. Perat aliquis, An si Titius procuratori mandauerit, ut publicam fidei professionem faciat, procurator vero eam intra duos menses non fecit, ipse Titius beneficii fructus amittat? Respondeo, distinguendo, quiauid per Titium non stat, que minus, vel per se vel procuratorem fidei professionem emitat, fructus luceratur, secus vero minime.

Septimo queritur, An Beneficiarius, fidei professione non facta, quotidianas lucifaciat distributiones? Respondeo, lucifacere: quia poenæ restringi debent, non laxari. At Concilium Tridentinum solum priuat fructibus beneficij: porro in fructibus beneficij distributiones quotidianæ minime computantur, ut inferius dicemus, quando beneficij fructus reddit à distributionibus separatos: nam secus est, quando beneficij fructus nonnulli in distributionibus consistunt. Idem iuris est de his, quæ Beneficiarii acquirunt ex diuinis anniversariis officiis: hæc enim non debentur præcise ratione beneficij, sed rationis præsentia in ipsi anniversariis officiis.

Octavo queritur, An Canonicus, vel Parochus, facta semel professione fidei, si ad aliam Ecclesiam transferatur, debet eam professionem iterum emittere? Respondeo, in Concilio Trident. & Constitutione Pii IV. supra citata, vniuersim decerni, ut hi, qui prædicta beneficia conferuntur, fidei professionem faciant. Dubia tamen questionis videatur esse, an id locum etiam habeat in iis, qui una dimissa Ecclesia ad aliam transferuntur: an vero solum in his, qui ad primam Ecclesiam promouentur. Quidam existimant, locum haberi in his, qui dimissa priore posteriore obtinent in diuersis diocesisibus, oppidis vel locis, non tam in his, qui secundum beneficium in eadem Ecclesia: in qua erat primum, accipiunt. Aliis videatur vniuersi, qui primum, vel secundum Canonatum, dignitatem, vel Parochiam accipit, cum debere semel, & iterum fidem publice profiteri.

C A P . III

De assidua presentia, que beneficiarii in suis Ecclesiis commorari, & vt dici solet, residere debent.

Xtat in iure Canonico Titulus, de Clericis non residentibus. Is autem Clericus perpetuo in sua Ecclesia commorari, & residere videtur, qui in ea per seipsum inservit, aut qui in ea praefens adest.

De hac tractant iuris Pontificii periti capite ultimo, & cap. Quia nonnulli, & cap. Conquerente de Clericis non residentibus. Innocentius, Hostiensis, Ioan. Andreas, Panormitanus & alii: Joannes Selua de beneficio part. 4. quest. 1. 2. & sequent. Rebuffus in sua Praxi beneficiorum part. 2. titulo dispensatione ad non residentium. Summissæ partim in verbo, residentiæ, ut Syluester & Armilla, partim in verbo, Clericus, ut Angelus, Clericus 7. Rosella. Clericus quarto numero 20. partim in verbo Beneficium, ut Tabiensis, beneficium 3, questio 6. S. Thomas, & Caeteranus secunda secunda questione 185. art. 5. Sotus lib. 10. de iustitia, quest. 3. Couar. lib. 3. variation resolutionum, c. 13.

Porro sciendum est, Iustinianum Imperatorem in 1. Generaliter, §. Eos tamen. C. de episcopis, & Clericis sanxisse, eos

tantum Clericos, & Monachos immunitatis beneficio gaudere, hoc est, liberos esse à cura, & tutela, qui apud sacrosanctas Ecclesias, vel Monasteria permanent non vagantes, nec circa diuina ministeria desides: cum proper hoc ipsum, inquit, beneficium indulgeamus, ut alius omnibus derelictis, Dei omnipotens ministeris inhereat. Et apud Litium libro quinto, Camillus dixit Flaminii Diali, nostrum unum manere extra urbem, nefas est. Et Cornelius Tacitus libro 3. Annalium sic ait: Et quando de religionibus tractabatur, dilatum super resonum aduersus Seruum Maluginensem Flaminem Dialem promisit Casar, recitauit decretum Pontificium, quiesce valerudo aduersa Flaminem incessisset, et Pontificis Maximi arbitrio, dumne plusquam binoculum abesse, dumne diebus sacrifici non sapient, quam bius eundem in annum. Que principi Augusto conflittra satis offendebant, nunquam absentiam, & prouinciarum administrationem Dialibus concedi. Ex quibus constat, esse ab omni ratione naturali alienum, ut illi, qui præficiuntur Ecclesiarum administrationi, & cure, a suis Ecclesiis absint, suumve munus deferant, aut negligant. Et cum illi beneficium confertur, datur, ut Deum honorent, & colant, & Ecclesia inferuant.

Primo queritur, an omne beneficium iure Canonico assiduam beneficiarii præsentiam requirat? Inter omnes conuenit Patriarchas, Primate, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, Praepositos, Parochos, & cæteros, quibus est animarum cura iure commissa; in suis Ecclesiis commorari, & præsentes esse debere, cap. Adhuc, de prebebas. cap. Extirpanda, §. Qui vero, eodem titulo, cap. Quia nonnulli, de Clericis non residen. cap. Licit, de elect. in 6. Vnde Concilium Tridentinum, sessione 23. cap. 1. de reformatione, & sessione 6. cap. 1. præcipit stricte Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, & Episcopis, ut in suis Ecclesiis residant. Exploratum quoque est, dignitatem, vel administrationem, vel officium habentes, quales sunt Praepositi, Personatus, Decani, Archidiaconi, Thesaurarii, Praecentores, & alii, ad commorandum assidue in suis Ecclesiis communis iure compelli, capitulo. Ad hanc, de probend. cap. ex parte nostra, & cap. Inter quatuor, & cap. Ex parte tua, de Clericis non residen. quæ iura innovat, & confirmat Synodus Tridentina sessione 24. c. 12. de reformatione. Certum quoque est, Canonum portionem, sive præbendam habentes in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegialibus iure communis præsentes esse oportere. De Canonis id constat cap. Cum adhuc, capitulo de cetero, capitulo Tua, & cap. Cum dilectus, de Clericis non residen. Et in Concilio Tridentino, sessione, & capitulo preallegato. Idem de habentibus præbendas, vel portions idem iuris est, ex c. Cum adhuc, de Clericis non residen. & Concilio Trident. eo quem proxime posui loco.

Sed dubitatur, An singula alla beneficia simplicia assiduam beneficiarii præsentiam iure postulent? Communis est interius Canonici peritos sententia, omne beneficium, quamvis simplex, eam iure communi requirere. Sie Innocentius, Hostiensis, Joannes Andreas, Panormitanus, & alii cap. vlt. & cap. Quia nonnulli, de Clericis non residen. Item Glossa in cap. Quia nonnulli, capitulo Conquerente, capitulo Relatum, eodem titulo: quos omnes auctores citat, & sequitur Ioan. Selua, de benef. part. 4. questio 1. & Rebuff. in loco præallegato. Nec dissentunt ab illis Angelus, Rosella, Syluester Tabien, in iidem quoque locis supra produci. Nauar. in Manuali capitulo 25. nu. 121. Idque colligunt ex iis locis quos subiiciunt, ex cap. vltim. capitulo Conquerente, capitulo. Quia nonnulli, de Clericis non residen. & cap. vlt. de rescript. in 6. vbi dicitur, beneficium propter officium dari, & ex cap. Super inordinata, de probend. vbi habetur, pueros non esse idoneos ad beneficia, cum illis inservire non possint, videlicet per seiplos, nam per alium possent. Et quamvis quibusdam videatur id aperte non colligi ex iis, quos attulimus iuris Canonici locis, nec ex aliis, quos Glossa commendat: eo quod solum in iis Canonibus habetur, ministros in Ecclesiis constitui, ut in illis inserviant, & suum munus, & officium exequantur: quod potest intelligi ita, ut vel per seiplos, vel per alios in sui lo-

cum suffectos id faciant. Ego tamen magis cum iure communi puto congruere, omne beneficium, quodcumque illud sit, aliud in Ecclesia beneficiarii praesentiam Canonico iure depositare. Idem colligi videretur ex capitulo Sanctorum, distincto 70 capitulo Clericos, distincto 71 capitulo Eleutherius, distincto 91 capitulo 1. et quod 1. Item in capitulo. Quia nonnulli, de Clericis non residet, ex Concilio Lateranensi illud affectur: Cum igitur Ecclesia, vel Ecclesia sicut ministerium communis debetur, talis ad hoc persona queratur, qui residere in loco. & curam eius valeat per seipsum exercere. Sic ibi.

Querat aliquis, An Praestimoniales portiones habeant onus annexum, ut qui eas habet, residiere iure cogatur? Quidam sentiunt eos habere, quando quis ea habet, iure & nomine, ac titulo beneficii. Id probant non alia ratione, nisi quia sunt beneficia Ecclesiastica, & omne beneficium, etiam simplex, iure communi tale onus secum affect. Menochius in tract. de arbit. iudic. libro 2. censur. 3. capitulo 102. num. 55. dicit, idem iurius esse de his beneficiis, quod de certis beneficiis Ecclesiasticis simplicibus. Meo iudicio, eo ipso, quod sunt beneficia Ecclesiastica, habent iure communi huiusmodi onus annexum: sed consuetudine in Hispania, ubi sunt multa huiusmodi beneficia, receperunt eis, ut tales Beneficiarii absesse queant a suis Ecclesiis, & nihilominus fructus acquirant: nec per alios inseruire in Ecclesia cogantur. Sic etiam vii, & consuetudine videtur receptum fuisse, ut Clerici alia simplicia beneficia a Canoniciatis, & portionibus distincta habentes, a suis Ecclesiis licite absente possint, dummodo tamen alios substituant, qui in ipsis inseruant.

Quares itidem, An potuerit haec consuetudo introduci, & ius Canonicum abrogari? Respondeo, cum Glossa communis, ut ait Blandus, in regula 1. Cantic. q. 13. num. 8. omnium consencta recepta in cap. Cum omnes. de confit. & cap. Dendum 2. deele. hanc consuetudinem licet introduci potuisse, quia ius scriptum, sive ciuitale, sive Canonicum, potest consuetudine, vel ex toto, vel ex parte abolei. At Clerici simplicia beneficia obtinentes, iure tantum Canonico, non naturali, vel diuino in suis Ecclesiis commorantis, & adesse coguntur: tametsi negari non possit, iure naturali eos debere ita suis Ecclesiis consulere, ut debito non careant ministerio, nec suis debitibus ministris, & necessariis fraudentur, aut defituantur. Glossam sequuntur Hofsieni, Ioan. Andreas Anton. in cap. Ex pars. de consuff. prebend. Panormit. in cap. Tua. de Cleric. non residet.

At dices? Si generatim singuli beneficiarii iure communi presentes esse debent, cur Canones aliquando dicunt, beneficia alia esse, que beneficiarii praesentiam aliud in multis beneficiis, non quod Clerici ea habentes iure communi in suis Ecclesiis adesse non debent, sed quod beneficiarii praesentiam talia beneficia non postulent statu, priuilegio, vel consuetudine vel iure speciali: ac proinde haec sunt beneficia, que Canones aliqui dicunt beneficiarii praesentiam non requirere, sive videlicet, ac consuetudine, speciali iure, vel statuto vel priuilegio, certa vero, iuri communis regulam retinenter, ac seruant, ita vt nulla consuetudine Clerici ea habentes possint ab Ecclesiis absente.

Secundo queritur, An consuetudine introduci queat, ut simplices beneficiarii, qui nec sunt Canonici, nec Portionarii absint a suis Ecclesiis, ita venient per se ipsi, nec per alios in suum locum suppositos inseruant? Archidiaconus in cap. Sacerdotibus, distincto 31. & Ioannes Liguinus in cap. Cum omnes, de confit. negant, talem consuetudinem vim, & locum habere: quia est oneri Ecclesiis? Respondeo, inter simplices beneficiarios plerique esse, qui consuetudine ne a suis Ecclesiis licite absint: ita tamen ut alios sibi sufficient ad inseruendum Ecclesiis: alios vero esse,

qui absunt, nec viros in sui locum substituunt: cuius generis beneficiarii sunt, qui in Hispania, praestimonia, sive præstimoniales portiones obtinent, hinc enim italiciter a suis Ecclesiis etiam in perpetuum absunt, ut nec etiam per alios in sui locum subrogatos inseruant. Vnde quidam in ea sunt opinione, ut pucent huiusmodi præstimonia, sive præstimoniales portiones, beneficia non esse: nam beneficium propter officium confertur: sed qui haec habent beneficia liberi sunt, & immunes ab omni onere, & omni alio munere, & officio, praeterquam ab obligatione recitandi preces horarias, ita ut nullo iure cogantur in Ecclesiis, sive per se, sive per alios inseruunt, ut propriece arbitrentur. Præstimonia esse instituta tanquam portiones quasdam ex beneficiis Ecclesiasticis detractas, ad iuuenies literarum studiosos alendos, vel ad Canonicos maiori vita subsidio iuuandos. Ego autem supra suo loco dixi, probable esse, haec præstimonia talem originem habuisse. Sed quidquid sit de coram initio, & institutione modo dubitari non potest, esse vere, & proprie beneficia Ecclesiastica: quoniam Ecclesia potuit efficere, ut eius modi præstimonia præstimonialesve portiones essent beneficia, quamvis ab origine sua non fuerint talia: aut si talia erant, certe erant ad Canonicos, & alios beneficiarios superiores subsidio aliquo subleandos; & sive, & consuetudine introduci potuit, ut Clerici huiusmodi beneficia obtinentes, & licite a suis Ecclesiis absint, & nullos sibi subrogent, qui in Ecclesia inseruant. Nam etiam more, & sive in posterum introduci poterit, ut reliquitiam beneficiarii simplices præserint. Canonicos inferiores a suis Ecclesiis absint, nec viros sibi sufficient, dummodo tamen Ecclesia alii debitis ministeriis non carant, & beneficiariorum absentia non prebeat liberam otiosam vagandi facultatem: quod enim dicti beneficiarii per se, vel per alios debent Ecclesiis inseruire, partim est, ut dixi, iuris naturalis partim Canonici dumtaxat. Iuris naturalis est, Ecclesiam debito sibi ministro, & necessario non deficit, hoc est, cum indiger eo non fraudari: sed Canonici iuris est, ut beneficiarius quisque per se, vel per alium inseruat, etiam cum aliunde Ecclesia communide inseruerit. Sic Ioannes Selua de beneficiis part. 4. quod. 1. num. 2. ex Hofsieni, Joanne Andrea, Archidiacono, Antonio, Abbe, Genniano, Imola, Felino, & aliis.

Tertio queritur, An beneficium simplex modicum & tenue, Beneficiarii perpetuam praesentiam requirat? Quidam negant, tum quia huiusmodi beneficium, Clericus non afferri diuini officii pensum, quo debet: ut horas preces recitate quotidie: nemo enim absque stipendio iusto, & debito militare compellitur: tum etiam quia beneficium simplex, quod ad Clericum commode sustentandum non sufficit, sive cum alio habeti potest.

Cæterum constans est omnium Canonici iuris interpres sententia, beneficiarios simplices, quamvis eorum beneficium sit modicum, aliud adesse in Ecclesia, ipso communi iure debere. Abb. in cap. conseruante, de Cleric. non residendo. num. 3. Hæc est Innocentii, Hostiensis, Archidiaconi, hæc Iornnis Andrea, Ioannis Selua, Angeli & Sylvestri sententia, locis supracitatis. Quia ius, inquit, omnibus beneficiariis commorari in Ecclesia præcipit, nihil distinguens sic ne magnum beneficium, ac modicum. Deinde, cum beneficium tenue, & parvum conseretur, Clericus potest sua sponte refutare, & respire: ac proinde sibi imputet, si id ratum, & acceptum habet: præseriat si beneficium initio ad vitam Clerici sufficiebat, & processu temporis eius redditus facti sunt tenues. Ad id vero quod obiicitur. Respondeo, Beneficiarium etiam modicum beneficium habentem, diuinum persolueare officium debere, ut suo loco iam dixi. Nec beneficium simplex, quamvis ad vitam Clerici satis non sit, cum alio simul obtineri posse sine relatione iuris: ergo consuetudine receptum sit, ut quando unum non sufficiat, Episcopus alterum conferre queat, dummodo utrumque aliud Clerici praesentiam non postulet.

Ex di-

Ex dictis constat, si primum beneficium simplex ad vi-
tam Clerici non sufficit, & alterum obtinetur, ita ut ex
ambobus beneficiis Clericus commode sustenteret, de-
bet beneficiarium in veroque per se, vel per alium in Ec-
clesia tenuere: nisi vitrumque sit ex numero eorum, quæ id
ministerium vnu, & confuetudine non requirunt: qualia
sunt Prætimonia, vel Prætimoniales portiones.

Quarto queritur, An confuetudine licite fieri queat,
ut qui Canonici, vel portiones in Ecclesiis Cathedralibus,
vel Collegialibus habent, liberi sint ab assidua in
Ecclesiis quibus sunt addicti, praesentia? Respondeo, an-
te Concilium quidem Tridentinum fuisse vnu receptum
alicubi, ut hi Beneficiarii a suis Ecclesiis absentes. *Glossa in*
cap. cum omnes, de Constitut. Et ibi Panorm. Et alii. Innoc. in c.
cum dudum, de proben. Glossa in Clem. gratia. de rescrip. Et in c.
gratia. de rescrip. in 6. at in Concilio Tridentino siff. 24.c.
12. de reformat. praeceptum est, ne predicti Beneficiarii ul-
tra tres menses a suis Ecclesiis absint, nihil obstantibus
statutis vel confuetudinibus. Vnde Concilium confuetu-
dines huiusmodi abrogavit: & nihilominus sunt, qui dic-
ant, progressu temporis vnu posse introduci, ut Canonici
a praesentia in suis Ecclesiis vacationem habeant, quia ius
Canonicum confuetudine, vel extoto, vel ex parte tolli
poteat. Bene tamen consultum erit Ecclesiis, quandocun-
queius Pontificis priciperit ut Canonici, & qui portio-
nes habent, in Ecclesiis Cathedralibus, & collegialibus
assidui commonetur, ut eis per seiplos, non per Vicarios
inferiant, quilibet confuetudine contraria penitus ab-
rogata.

Quinto queritur, An Canonici, & qui portiones ha-
beant, debeant non solum interesse diuinis officiis, sed et-
iam in choro cantare, cum diuina officia persoluantur?
De hac quæstione suo loco diximus, cum de officio diui-
no tractaremus, to. I.

C A P. IV.

Quo iure, diuino ne, an Canonico, Episcopi, ac Parochi
in suis Ecclesiis assiduo adesse debeant.

Primo queritur, An Episcopi, & Parochi Ecclesiis Pa-
rochiales habentes, non solum Canonico iure, sed et-
iam diuino in suis Ecclesiis residere cogantur? Tota
quæstio in eo versatur, An Episcopi, & Parochi, quibus
imposita est animarum cura, proprie, & stricte sumpta,
hoc est, cum onere, & obligatione administrandi sacra-
menta, & verbum diuinum annuntiandi, & sacrificium
offerendi pro oibis, iure diuino residere compellantur?

In Tridentina Synodo inter Theologos, & iuris Ponti-
fici Doctores fuit hæc controversia diu, multumque agi-
tata. Duæ olim fuerunt sententiae ante Concilium Tri-
dentinum; quarum prima negabat, fuisse Ambrosii Ca-
tharinæ in episcopulo de residencia, & Albiniani intrallato de
residencia; hisceque iisi auctores rationibus permoueban-
tar. Primum quia Diœceses, & Parochie non sunt à Chri-
sto Domino eretæ, constitutæ, & diuisæ, sed solum ab Ec-
clesia, & Pontificibus Romanis. Deinde, quia nullum ex-
stat in sacris literis diuinum iussum, quo præcipiat Epis-
copi, Parochi, uti suis Ecclesiis per seiplos inferiant,
sed tantum, ut commissum sibi populum paseant: at pa-
scere, vel per seiplos, vel per alios cōmode possunt. Item,
stale quippe à Christo Domino esset mandatum, non
posset Romanus Pontifex, eius laxato rigore, facultatem
concedere, ut Episcopi, & Parochi ab Ecclesiis absint: at
multa sunt caufæ, ob quas Papa Episcopos, & Parochos
hae lege soluit. Quid item impedit, quoniam Episco-
pi, & Parochi absentes, per Vicarios in suu locum sufficiens
Ecclesiis inferiant. Nam saxe contingit, ut diœcesis sit
amplissima, ita ut ab uno pastore gubernari, & regi com-
mode nequeat. Postremo alicubi est vnu receptum, ut E-
piscopus habeat aliquas sue ditioni, & curæ subiectas Pa-
rochiales Ecclesiæ, quæ sunt ipsius mensæ perpetuo con-

iunctæ, quibusque propreterea seruit per Vicarios perpe-
tuos, vel etiam ad nutum reuocabiles in ipsis Parochia-
libus Ecclesiæ constitutor.

Secunda sententia affirms episcopos, & Parochos in
suis Ecclesiæ iure distino ad residendum compelli. Ita Ca-
rietanus secunda secunda, quæst. 125. art. 5. Sotus lib. de iustitia
1 p. 9. 3. art. 1. Couarr. lib. 2. Variarum resolu. cap. 13. Et Nasarr. in
Manuali cap. 25. num. 121. Atque hec sententia vera, & cer-
ta mihi videtur. Et id dicendum omnino est, quod habet
Concil. Trident. siff. 23. cap. 1. de reformat. vbi sic legimus:
*Cum præcepto diuino mandatum sit omnibus, quibus anima-
rum cura commissa est, oues sicut agnoscere, pro his sacrificium
offerre, & reliqua. Et postea subiicit idem Concilium: Quæ
omnia nequam ab ipsis preslari, & impleri possunt, qui gregi
suo non inuigilant, neque assident, sed mercenariorum more de-
serunt.*

Sciendum vero est, in hac quæstione iuris diuini appella-
tionem, ut docet Sot. loco citato intelligi id, quod licet in fa-
citis literis expressum constitutum non sit: necessario ta-
men, & evidentiter colligitur ex his, quæ sacra litera tradi-
derunt. Quaræ in eo tota hec controværia sita est, An eo
ipso quo episcopi, & Parochi Ecclesiæ pastores creati
sunt, in suis Ecclesiæ perpetuo commorari, & adesse co-
gantur? Item, An ex illo Christi Domini mandato, quo
dictum est Petro, *Pascere meas, & agnosce meos*, & in Petro
dictum est, omnibus Ecclesiæ pastoriis: necessario,
& aperte concludatur, eos in suis ecclesiæ presentes esse
debere. Et profecto ita concludi videatur. In pastore enim
propria cura, labor, opera, industria persona requiriatur:
Pastor enim suas oues cognoscit, & deducit ad pascua, &
ipse oues sui pastoris vocem audiunt. Pastor itdem præ-
re debet gregem suum, pecoris sui vultum agnoscere: oues
suis nominari vocare, inuistere, aspicere. Mercenarii
autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oues pro-
priæ, vident lupum venientem, & dimittit oues, & fugit, &
lupus rapit, & dispergit oues.

Nec pastoris tantum est sacrificia pro ouibus offerre,
diuinum verbum annunciare, sacramenta conferre, quæ
fortassis omnia posset per alium præstatæ: sed gregi suo
inuigilare, asistere, oues etiam inuistere, earum vultum
agnoscere, eas nominari in vocare, eas sua præsentia con-
solari, bonorum operum, vita que exemplo, ad virtutis
officium promouere: quod in istum est, consolidare,
(ut Dominus dixit apud Esæchilem,) quod contractum
est, alligare: & quod abiecit, reducere, & quod perie-
rat, requirere: que muuera, & officia præstatæ per alium
commodo nequeunt.

Instituit miles ut per se militet, personæ enim indu-
stris queritur. Instituitur nauis gubernator, gregis pa-
stor, domus ianitor, quia in his per se fidei, curæ, dili-
gentia, auctoritas exigunt: recte Salomon: Diligenter, in-
quit, agnoscere vultum peccatorum tuorum, subique greges confidara.

Liber quoque Ecclesiæ scilicet: *peccatoribus sumus, attende illa:*
& vulgo prouerbio dicitur: *Oculus domini impinguat equum.*
Item episcopos docet Apostolus: *Pascite, qui in vobis est,*
gregem Domini: in vobis, inquit, id est, qui inter vos est. Vnde
consequens est, ut confuetudine fieri non possit, ut Benefi-
ciarius proprie, & stricte curam habens, absit a sua ecclæ-
sia, & nihilominus lucrificaciæ fructus sui beneficii. *Hoc*
stiens. Panormit. Et alii in c. Cum omnes, de constitut. Caietan.
in sacerdotum verbo, beneficium Ecclesiasticum, & id ratione con-
vincitur, quia confuetudo quæ est contra ius diuinum, vel
naturale, est corruptela, & eo est grauius peccatum, quo
diuini poterit.

Hinc autem non continuo fit, ut recte docet Sot. lib. 10. de
inst. q. 3. art. 4. ut Papa non possit iustis ex causis potestatem
facere episcopo, & Parochio, ut a sua absint ecclæsia. Nam
iuris diuini est, ut votum, vel promissum exoluas, iusu-
randum seruas, depositum reddas: & tamen in his potest
Romanus Pontifex certis ex causis aliquos hoc iure sol-
ueret. Paulus Apostolus Timotheum certæ ecclæsæ epi-
scopum à se delectum & creatum, communis boni causa,